

Sygn. akt II Ca 488/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Marta Postulska-Siwiek

Sędzia Sądu Rejonowego Krzysztof Niezgoda (delegowany)

Protokolant Maciej Bielak

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa S. B.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2009 roku, wydanego w sprawie II C 240/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 9 grudnia 2015 roku, w sprawie VIII C 632/14

I. oddała apelację;

II. zasądza od S. B. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

III. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od apelacji;

IV. przyznaje radcy prawnemu M. K. kwotę 295,20 zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez tego radcę prawnego z urzędu w postępowaniu odwoławczym, w tym kwotę 55,20 zł (pięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy) z tytułu podatku od towarów i usług, i kwotę tę nakazuje wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie.

Marta Postulska-Siwiek Dariusz Iskra Krzysztof Niezgoda

Sygn. akt II Ca 488/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 26 września 2014 roku powód – S. B. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2009 roku, wydanego w sprawie II C 240/09, oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł między innymi, że spłacił zadłużenie wobec Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w L..

÷

W toku postępowania sądowego powód popierał swoje stanowisko, natomiast pozwany wnosił o oddalenie powództwa.

*

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od S. B. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. przyznał radcy prawnemu M. K. wynagrodzenie w kwocie 221,40 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu (k. 215).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 16 czerwca 2009 roku Sąd Rejonowy w Lublinie nakazał eksmisję pozwanych S. B., B. B., M. B. i K. B. z lokalu mieszkalnego położonego w L. przy ul. (...) i wydanie tego lokalu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. oraz zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 337 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Ponadto przyznał pozwanym uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego i nakazał wstrzymanie wykonania opróżnienia lokalu do czasu złożenia przez gminę oferty zawarci umowy najmu lokalu socjalnego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 30 lipca 2012 roku powód i pozwany zawarli ugodę, której przedmiotem było rozliczenie między stronami dotyczące spłaty zadłużenia z tytułu opłat eksploatacyjnych, na które składały się: zaległości bieżące w kwocie 3621,82 zł, należności z tytułu spraw sądowych w kwocie 33,732,91 zł oraz odsetki ustawowe i bieżące, które naliczone zostaną po spłacie należności głównych. Powód zobowiązał się do spłaty zadłużenia w miesięcznych ratach po 1000 zł, płatnych do 30 dnia każdego miesiąca, począwszy od sierpnia 2012 roku. W § 4 ugody zostało zastrzeżone, że w razie niewywiązania się z warunków i terminów określonych w ugodzie decyzja zarządu zostanie anulowana i roszczenie pozostałej do spłaty kwoty stanie się w całości natychmiast wymagalne. Postępowanie egzekucyjne zostało zawieszona na wniosek wierzyciela w dniu 3 sierpnia 2012 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód nie wywiązywał się z zawartej ugody i nie wpłacał kwot, do których się zobowiązał. Dopiero w listopadzie 2013 roku wpłacił kwotę 25000 zł. Na dzień 31 października 2015 roku zadłużenie powoda wynosi 31441,42 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że pismem z dnia 3 czerwca 2013 roku Zastępca Dyrektora Wydziału Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta L. skierował S. B., B. B., M. B. i K. B. do zawarcia na czas określony, to jest 24 miesiące, umowy najmu lokalu socjalnego położonego w budynku przy ul. (...) w L.. Skierowanie to zostało anulowane pismem z dnia 4 lipca 2013 roku, wobec rezygnacji z oferty najmu powyższego lokalu socjalnego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 18 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie II Wydział Cywilny na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. postanowił nadać klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 16 czerwca 2009 roku oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 12 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 840 § 1 pkt k.p.c. i wyjaśnił, że powód jako podstawę żądania wskazał fakt, iż uregulował zaległości czynszowe. Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 6 k.c. i wskazał, że powód nie przedstawił dokumentacji potwierdzającej dokonanie wpłat, które pokryłyby w całości zadłużenie. W żaden sposób nie udowodnił też swoich twierdzeń o nieprawidłowych wyliczeniach zadłużenia ze strony pozwanej.

Powołując się na przepisy art. 210 § 1 k.p.c. i art. 217 k.p.c., Sąd Rejonowy wskazał, że powód dopiero na ostatniej rozprawie zgłosił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia prawidłowości rozliczenia powoda wobec pozwanej. Sąd oddalił ten wniosek, uznając go za spóźniony.

Sąd Rejonowy wskazał, że niezasadne są twierdzenia powoda, iż ugoda nie została wypowiedziana. Z § 4 ugody jednoznacznie wynika, że w razie gdy powód nie wywiąże się z zobowiązania płacenia comiesięcznie kwoty 1000 zł, całość zadłużenia będzie natychmiast wymagalna. Wobec tego, że powód nie realizował płatności, ugoda uległa rozwiązaniu. Pozwana nie miała obowiązku jej wypowiedzieć.

Sąd wskazał, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika też, że powód był wprowadzany w błąd, jak również traktowany nierówno. Jak wynika z zeznań reprezentantów strony pozwanej jak i świadka, powód jest dłużnikiem spółdzielni od 15 lat, czego sam nie kwestionował. Wielokrotnie korzystał z rozkładania zadłużeń na raty, jak i odraczania płatności. Odstąpienie od dochodzenia odsetek było praktykowane jedynie w zakresie odsetek bieżących, a nie wynikających z wyroku.

Sąd Rejonowy wskazał, że wobec tego, iż powód nie wykazał, że spłacił swoje należności, nie ma on prawa domagania się przywrócenia członkostwa w spółdzielni, ponieważ warunkiem tego jest spłata całości zadłużenia.

Sąd wskazał, że powód nie skorzystał z oferty przyznania lokalu socjalnego. Oferta została złożona w dniu 3 czerwca 2013 roku, a więc w czasie, kiedy powód wiedział, że nie wywiązuje się z zawartej ugody. Powinien się więc liczyć, że w razie nie skorzystania z tej oferty wierzyciel będzie mógł skierować wniosek do komornika celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Sąd uznał, że nie zaszło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie powoda wygasło. Nie jest on członkiem spółdzielni, a więc egzekucja przeprowadzana na podstawie wyroku z dnia 16 czerwca 2009 roku jest jak najbardziej zasadna.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 98 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 9 grudnia 2015 roku apelację wniósł powód, reprezentowany przez pełnomocnika, zaskarżając wyrok w całości.

Powód zarzucił „naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 89 § 1 i 2 KPC w zw. z art. 97 § 1 i 2 KPC poprzez rozstrzygnięcie merytoryczne sprawy w sytuacji, gdy pozwaną reprezentowała osoba, która nie złożyła w sprawie pełnomocnictwa z podpisem mocodawcy ani której pełnomocnictwo nie zostało udzielone ustnie do protokołu, a ponadto osoba, która reprezentowała pozwaną nie złożyła pełnomocnictwa w wyznaczonym przez sąd I instancji terminie pod rygorem odmowy dopuszczenia do dalszego udziału w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt. 2 KPC.

2. art. 328 § 2 KPC poprzez niewskazanie materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia, a w konsekwencji tego niepoddawanie się przez wskazany wyrok kontroli instancyjnej.

3. art. 217 § 1 i 2 KPC w zw. z art. 227 KPC poprzez nieuzasadnione uznanie przez Sąd, że prawidłowo zgłoszony dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości jest dowodem spóźnionym w sytuacji, gdy w przekonaniu Strony powodowej za taki nie może być uznany gdyż strona może aż do zamknięcia sprawy przytaczać dowody na uzasadnienie swoich wniosków, a ponadto jest to dowód mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i pominięcie tego dowodu spowodowało błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy.

4. art. 233 § 1 KPC w zw. z art. 278 KPC poprzez ustalenie okoliczności faktycznej stanu zadłużenia Powoda w spółdzielni mieszkaniowej (...) w oparciu o uznanie za wiarygodne zeznań świadków R. B., A. Z., M. R. co do

danej okoliczności, zamiast w oparciu o opinię biegłego z zakresu rachunkowości, w sytuacji, gdy dla ustalenia tej okoliczności wymagane były wiadomości specjalne.

5. art. 207 § 6 KPC w zw. z art. 217 § 1 i 2 KPC w zw. z art. 278 KPC poprzez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia prawidłowości rozliczenia powoda wobec Spółdzielni w sytuacji, gdy dla ustalenia tej okoliczności wymagane były wiadomości specjalne, a wniosek dowodowy powoda nie mógł zostać uznany za spóźniony.

6. art. 233 § 1 KPC poprzez dokonanie przez sąd dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów polegającej na:

a. rozważeniu przez Sąd zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób newszechstronny, gdyż z pominięciem dowodów z dokumentów załączonych do wniosku o otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo datowanego na dzień 27.07.2015 r. w szczególności kartoteki obrotów mieszkańca, która stanowi m.in. dowód na dokonywanie przez powoda wpłat i ustalenie przez sąd, że powód nie przedstawił żadnego potwierdzenia wpłat, a co za tym idzie sąd bezzasadnie odmówił w tym zakresie wiarygodności twierdzeniom powoda, który twierdził, że wywiązywał się z płatności, co miało wpływ na wynik sprawy

b. rozważeniu przez sąd zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób newszechstronny, gdyż Sąd z jednej strony nie kwestionował wiarygodności dokumentów zebranych w sprawie, a z drugiej strony pominął okoliczności z nich wynikające jak choćby kwestię braku odpowiedzi pozwanej spółdzielni na wniosek powoda o odstąpienie od naliczenia odsetek

c. uznaniu przez sąd za w pełni wiarygodne zeznań członka zarządu pozwanej A. Z. oraz prezesa R. B. oraz świadka M. R. podczas gdy pozostają one w sprzeczności z zeznaniami powoda oraz dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy, w szczególności kartoteką obrotów mieszkańca czy pismem powoda skierowanym do Spółdzielni z dnia 13.11.2013 r.

d. dowolnej ocenie dowodów z zeznań powoda przejawiającej się w pominięciu przez sąd ustaleń faktycznych wynikających z zeznań powoda, którym sąd nie odmówił wiarygodności m.in. w zakresie twierdzeń powoda odnośnie przedwczesnego zaoferowania mu lokalu socjalnego, nieprawidłowości zarachowywania wpłat przez spółdzielnię, okoliczności zaoferowania lokalu zamiennego powodowi”.

Powód wniósł o:

„1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, zniesienie postępowania przed sądem I instancji w zakresie dotkniętym nieważnością, poczynając od rozprawy w dniu 16 lipca 2015 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia zarzutu nieważności w całości, na podstawie art. 386 § 4 KPC w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 KPC wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W przypadku uznania przez sąd, że nie zachodzi podstawa do uchylenia zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 386 § 1 KPC w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 KPC wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa w całości poprzez pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 16 czerwca 2009 r. sygn. akt: II C 240/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 18 grudnia 2013 r.,

2. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów procesu za II instancję według norm przepisanych, oraz o ponowne rozstrzygnięcie o kosztach procesu za I instancję”.

Pełnomocnik powoda wniósł o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w instancji odwoławczej i jednocześnie oświadczył, że nie zostały one uiszczone w całości ani w części (k. 225-237).

÷

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda popierał apelację. Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów według norm przepisanych (k. 278v).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., zaś zaskarżony wyrok, pomimo częściowo błędnego uzasadnienia, jest zgodny z prawem.

Wprawdzie uzasadniony jest częściowo zarzut apelacji przytoczony w punkcie 1 części wstępnej apelacji, jednak w aktualnym stanie sprawy nie uzasadnia on uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 16 lipca 2015 roku na podstawie art. 97 k.p.c. dopuścił tymczasowo do udziału w sprawie radcę prawnego T. S. jako pełnomocnika procesowego pozwanego i wyznaczył trzydniowy termin do złożenia dokumentu pełnomocnictwa (k. 90), jednak pełnomocnictwo takie nie zostało złożone do czasu wydania przez Sąd Rejonowy wyroku, a czynności procesowe radcy prawnego T. S., jako pełnomocnika pozwanego, nie zostały pominięte przez ten Sąd. Co więcej, wskazany radca prawny występował jako pełnomocnik pozwanego do czasu zakończenia postępowania przed Sądem pierwszej instancji.

Pomimo że pełnomocnik strony pozwanej nie był należycie umocowany przed Sądem pierwszej instancji, w rozpoznawanej sprawie ostatecznie nie zachodzi podstawa do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Brak należytego umocowania ustał bowiem na etapie po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji, a przed uprawomocnieniem się tego wyroku, to jest przed wydaniem przez Sąd Okręgowy wyroku rozstrzygającego apelację powoda. W dniu 26 kwietnia 2016 roku pozwany złożył pismo procesowe, do którego dołączył odpis pełnomocnictwa procesowego z dnia 14 lipca 2015 roku oraz informację odpowiadającą odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców (KRS) według stanu na ten dzień. We wskazanym piśmie procesowym pozwany potwierdził wszystkie dotychczasowe czynności pełnomocnika (k. 251-261).

W związku z powyższym należy przyjąć, że braki w zakresie umocowania pełnomocnika pozwanego zostały przez pozwanego usunięte z mocą wsteczną¹.

÷

Oczywiście bezzasadny jest zarzut przytoczony w punkcie 328 § 2 k.p.c.

Sąd Rejonowy wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że podstawą prawną oceny zasadności powództwa jest przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Jeżeli chodzi natomiast o podstawę prawną rozstrzygnięcia, którego treścią jest oddalenie powództwa, to przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, ani też inne przepisy regulujące postępowanie cywilne, takiej odrębnej podstawy prawnej nie przewidują.

÷

Powództwo S. B. było oczywiście bezzasadne w części, w której odnosiło się na pobawienia wykonalności tytułu wykonawczego w części dotyczącej pozostałych dłużników wskazanych w tym tytule. S. B. nie był bowiem legitymowany do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w części, która nie dotyczyła jego obowiązków.

÷

Bezzasadne lub bezprzedmiotowe są pozostałe zarzuty przytoczone w apelacji powoda.

Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., w brzmieniu mającym zastosowanie w sprawie, stanowi, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Z powołanego przepisu wynika, że dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części między innymi wówczas, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

W odniesieniu do tytułu wykonawczego będącego prawomocnym wyrokiem sądu nakazującym opróżnienie lokalu mieszkalnego zdarzeniem prawnym powodującym wygaśnięcie zobowiązania wskazanego w tym tytule może być na przykład dobrowolne wykonanie tytułu przez dłużnika, natomiast zdarzeniem prawnym powodującym niemożność egzekwowania zobowiązania może być na przykład przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, czy też nabycie przez dłużnika po zamknięciu rozprawy skutecznego względem wierzyciela prawa podmiotowego do lokalu, którego opróżnienia dotyczy tytuł wykonawczy.

W rozpoznawanej sprawie S. B. w ogóle nie wskazał w pozwie takiego zdarzenia prawnego, które miałyby nastąpić najwcześniej po zamknięciu rozprawy w sprawie II C 240/09 Sądu Rejonowego w Lublinie (lub później), a którego skutkiem byłoby wygaśnięcie obowiązku opróżnienia lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L. albo niemożność egzekwowania tego obowiązku.

Twierdzenia powoda przytaczane w pozwie i później, że spłacił całe zadłużenie na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, niezależnie od tego, czy są prawdziwe, czy też nie. Obowiązek dłużnika, jaki wynikał z wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2009 roku, wydanego w sprawie II C 240/09, nie polegał na zapłacie na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. oznaczonej kwoty pieniężnej, ale na opróżnieniu i wydaniu tej Spółdzielni konkretnego lokalu mieszkalnego. Wyrok Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2009 roku przesądził, że pozwani w tej sprawie nie mają prawa do lokalu mieszkalnego, ze względu na to, że spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L., przysługujące S. B. i B. B., wygasło na skutek wykluczenia S. B. z członkostwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L..

Ewentualna zapłata przez S. B. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. świadczenia pieniężnego z tytułu zaległych opłat związanych z korzystaniem z tego lokalu, czy też świadczenia pieniężnego z tytułu zaległych należności związanych z korzystaniem z tego lokalu za okres po ustaniu lokatorskiego prawa do lokalu nie ma żadnego znaczenia z punktu widzenia podstaw, które w świetle art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mogłyby stanowić skuteczną podstawę pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2009 roku. Nawet spełnienie wskazanych świadczeń nie spowodowałoby samo przez się, że dłużnik uzyskałby jakiegokolwiek prawo podmiotowe do lokalu przy ul. (...) (rzeczowe lub zobowiązaniowe) lub też nawet roszczenie o ustanowienie takiego prawa.

W związku z powyższym zarzuty wskazane w punktach 3-6 części wstępnej apelacji są całkowicie bezprzedmiotowe z punktu widzenia rozpoznania i rozstrzygnięcia apelacji, gdyż dotyczą bezpośrednio lub pośrednio faktów, które

nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Fakty takie nie mogły być zatem w ogóle przedmiotem dowodu (art. 227 k.p.c.). Wszelkie wnioski dowodowe, które dotyczyły takich faktów, powinny być oddalone przez Sąd pierwszej instancji już tylko z tej przyczyny.

Bez jakiegokolwiek znaczenia z punktu widzenia możliwości zastosowania przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. są przytaczane w pozwie twierdzenia co do faktu zawarcia w dniu 30 lipca 2012 roku ugody pomiędzy S. B. a Spółdzielnią Mieszkaniową (...) w L.. Ugoda ta dotyczyła wyłącznie zasad zapłaty przez S. B. wymagalnych należności z tytułu opłat za korzystanie w lokalu przy ul. (...). Ugoda ta nie była zdarzeniem prawnym, na skutek którego S. B. uzyskiwał jakiegokolwiek prawo podmiotowe do wskazanego lokalu, czy też nawet skuteczną prawnie lub pozbawioną skutków prawnych deklarację ustanowienia takiego prawa do lokalu w przyszłości.

Przytaczane w pozwie twierdzenia powoda co do okoliczności, które miały stanowić przyczyny powstania zadłużenia na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L., nie miały w ogóle znaczenia z punktu widzenia możliwości żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, a więc możliwości zastosowania przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Jedyną okolicznością faktyczną, która hipotetycznie mogłaby stanowić podstawę żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności objętego żądaniem pozwu w rozpoznawanej sprawie, była wskazana na rozprawie w dniu 16 lipca 2015 roku okoliczność, że „strony w sposób dorozumiany łączy umowa najmu lokalu, wobec którego został wydany wyrok” (k. 90v).

Z przepisów art. 843 § 1 i 3 k.p.c. wynika, że w pozwie zawierającym żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu.

Wyraz „zarzuty” użyty w przepisie art. 843 § 3 k.p.c. oznacza w rzeczywistości podstawy faktyczne, na które powód może się powołać, wnosząc powództwo przeciwegzekucyjne.

W rozpoznawanej sprawie nie istniały żadne przeszkody, aby na podstawie faktyczną wskazaną na rozprawie w dniu 16 lipca 2015 roku powód powołał się już w pozwie.

Ubocznie należy wskazać, że powołanie się na nową lub dodatkową podstawę faktyczną powództwa stanowi zmianę powództwa w znaczeniu określonym przez przepis art. 193 k.p.c., a w związku z tym zmiana taka może być dokonana jedynie w piśmie procesowym odpowiadającym wymaganiom określonym w art. 187 k.p.c. (art. 193 § 2¹ k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie zmiana taka skutecznie nie nastąpiła.

Ubocznie należy tylko wskazać, że twierdzenia pełnomocnika powoda co do zawarcia w sposób dorozumiany między stronami umowy najmu lokalu mieszkalnego są nie tylko lakoniczne i nie zostały poparte żadnymi dowodami, ale przeczy im cały zebrany materiał dowodowy. Nie ma żadnych podstaw dowodowych do ustalenia, że taka umowa została zawarta po wydaniu wyroku nakazującego opróżnienie lokalu mieszkalnego.

÷

Okoliczności faktyczne przytoczone w piśmie procesowym z dnia 27 lipca 2015 roku, niezależnie od tego czy twierdzenia powoda w tym zakresie są prawdziwe, czy też nie, nie stanowią podstawy pozwalającej na skuteczne domaganie się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 k.p.c.

W szczególności należy podkreślić, że niedopuszczalne jest oparcie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wyłącznie na okolicznościach faktycznych, które w ocenie powoda miałyby stanowić nadużycie prawa podmiotowego. Przepis art. 5 k.c. ustanawia zakaz korzystania w określonych granicach z praw podmiotowych, nie jest natomiast źródłem powstania takich praw. W konsekwencji nie może on stanowić samodzielnej podstawy powództwa, lecz przesłankę obrony dłużnika przed skierowanym do niego roszczeniem. Podstawę taką stanowią inne przepisy prawne, których przesłanki zostały spełnione w związku z zaistnieniem nadużycia prawa. W przypadku powództwa

opozycyjnego podstawą tą jest art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Musiałaby zatem zachodzić sytuacja, w której po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być aktualnie egzekwowane.

Okoliczność, czy dłużnikom wskazanym w wyroku z dnia 16 czerwca 2009 roku Gmina L. złożyła ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, czy też nie, leży całkowicie poza sferą zastosowania przepisu art. 840 k.p.c. Kwestia ta łączy się wyłącznie z postępowaniem o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu i tokiem postępowania egzekucyjnego.

Tylko ubocznie należy wskazać, że złożenie przez Gminę L. oświadczenia o „cofnięciu” oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego było konsekwencją tego, że dłużnicy nie przyjęli tej oferty i nie skorzystali z możliwości zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało oddalić apelację.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od S. B. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W związku z tym, że apelacja powoda została oddalona w całości, powód jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Powinien zatem zwrócić pozwanemu poniesione przez pozwanego w tym postępowaniu koszty. Koszty te obejmują wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego, ustalone na podstawie § 7 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1814) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1667).

*

Na podstawie art. 113 ust. 1 (a contrario) ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016 r., poz. 623 – tekst jednolity) Sąd Okręgowy przejął na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od apelacji.

W związku z tym, że apelacja powoda została oddalona w całości, a powód był zwolniony w całości od opłaty od apelacji, brak jest pomiotu, na który mógłby zostać włożony obowiązek zapłaty nieuiszczonej opłaty na rzecz Skarbu Państwa.

*

Na podstawie art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233 – tekst jednolity ze zmianami) oraz na podstawie § 13 pkt 1 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1805) oraz w związku z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715) Sąd Okręgowy przyznał radcy prawnemu M. K. kwotę 295,20 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez tego radcę prawnego z urzędu w postępowaniu odwoławczym, w tym kwotę 55,20 zł z tytułu podatku od towarów i usług, i kwotę tę nakazał wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.

Marta Postulska-Siwiek Dariusz Iskra Krzysztof Niezgoda

1 Por.: uchwałę SN z dnia 23 stycznia 2009 roku, III CZP 118/08, OSN C 2009, z. 6, poz. 76; uzasadnienie wyroku SN z dnia 4 marca 2016 roku, I CSK 218/15, Lex nr 2015118.